

Det kongelige Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartement

PM 2010-03

Fravær i forbindelse med flyforbudet etter vulkanutbrudd på Island

Dato: 20.04.2010

Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

I etterkant av vulkanutbruddet på Island har store deler av luftrommet over Europa i perioder vært stengt. Dette har ført til at enkelte arbeidstakere ikke har rukket tilbake til jobb til avtalt tid. Det er ingen spesielle regler som regulerer denne situasjonen. Det vil derfor i utgangspunktet være de alminnelige bestemmelsene om fravær og reiser som gjelder for statens ansatte.

Dette PM'et omhandler både ansatte som er på tjenestereise og på ferie/fritidsreiser.

Arbeidstakere på tjenestereise

For arbeidstakere på tjenestereise eller andre reiser hvor særavtalene for reiser kommer til anvendelse, vil arbeidsgiver bære risikoen for fraværet. Ansatte som ikke kommer tilbake til avtalt tid, beholder ordinær lønn. Arbeidstakerne skal så fort som mulig kontakte arbeidsgiver for å varsle om fraværet, og avklare hvordan man skal forholde seg videre. Det kan være et alternativ at det avtales andre reiseløsninger, som leie av bil, eller at arbeidstakeren skal utføre bestemte arbeidsoppgaver under fraværet. Arbeidsgiveren dekker de ekstra kostnadene som påløper som følge av en slik avtale. Andre indirekte kostnader dekkes ikke av arbeidsgiver.

Kostgodtgjørelse beregnes som for ordinær tjenestereise, både utenlands og innenlands. Utgifter til overnatting dekkes også på vanlig måte, se SPH pkt. [9.2](#) og [9.3](#).

Forsikringsordninger og kompensasjonstillegg gjelder som på ordinære tjenestereiser. Hva som skal regnes som reisetid følger av hovedtariffavtalens fellesbestemmelser [§ 8](#) og kommentar til særavtale for reiser utenlands [§ 10](#): «*Reisetid er den tid som medgår på reisen mellom arbeidssted/bosted og forretningssted, inkludert nødvendig ventetid underveis...*». Det er reisetid utover den ordinære/alminnelige arbeidstid som gir grunnlag for avspasering.

Arbeidstakere som ikke har påbegynt hjemreisen, opparbeider dermed ikke reisetid under det forlengede oppholdet på forretningsstedet (oppdragsstedet).

Dersom arbeidstakeren derimot har påbegynt hjemreisen, er forsinkelsen å regne som ventetid underveis, og skal regnes som reisetid. Det kan for eksempel være at arbeidstaker har reist til flyplassen, og først der blitt oppmerksom på at det ikke er mulig

å reise hjem. Imidlertid bør arbeidstakerne i slike tilfeller ta inn på hotell inntil det igjen er mulig å reise. Så lenge vedkommende disponerer overnattingssted opparbeides ikke reisetid. På samme måte gjelder dette arbeidstakere som, for eksempel ved mellomlanding på vei ut eller hjem, blir forhindret fra å komme videre.

Arbeidstakere på ferie/fritidsreiser

Utgangspunktet er at arbeidstakere på ferie eller fritidsreiser selv må bære risikoen for eventuelt fravær fra sitt arbeid utover det avtalte. Dette gjelder uavhengig av om årsaken til fraværet er en naturkatastrofe eller andre hendelser som for eksempel flystreik, tekniske problemer eller lignende.

Fraværet anses ikke som ugyldig, og kan derfor ikke føre til oppsigelse eller andre reaksjoner fra arbeidsgivers side. Arbeidstakeren er imidlertid forpliktet til å forsøke å komme seg tilbake på jobb ved hjelp av alternative transportmidler i den utstrekning dette er mulig og rimelig.

Dersom arbeidstaker ikke møter på jobb som avtalt, har vedkommende ikke krav på lønn i fraværperioden. Arbeidstakerne skal så fort som mulig varsle arbeidsgiveren om fraværet. Det bør fra arbeidsgivers side legges til rette for at disse arbeidstakerne kan benytte seg av avspasering eller feriedager for å dekke inn fraværet. Alternativt kan partene bli enige om at det skal innvilges permisjon uten lønn. Arbeidstakerne må da samtidig samtykke i at det kan gjøres trekk i lønn.

Permisjon med lønn etter hovedtariffavtalens fellesbestemmelser [§ 22](#) om velferdspermisjoner (SPH pkt. [7.3.22](#)) kan vurderes i helt spesielle situasjoner.

Etter fullmakt

Siri Røine
Statens personaldirektør

Bernhard A. Caspari
avdelingsdirektør

Saksbehandlere:

Trond Rakkestad, tlf. 2224 4178

Else Margrethe Nergård, tlf. 2224 4946

Kim Raubakken, tlf. 2224 4872

Espen Gaard, tlf. 2224 4833

Didrik Tårnesvik, tlf. 2224 4817

